

„A zene az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”
Kodály Zoltán

HELYI TANTERV

Ének-zene

1-4. évfolyam

Készült

A Vörösmarty Mihály Református Általános Iskola részére
a 2020-as Nemzeti Alaptantervhez illeszkedő, az Oktatási Hivatal által készített Kerettanterv felhasználásával

Benyóné Odonics Gyöngyi
2020. május

Az ének- zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. A zenei nevelés akkor lesz eredményes, ha kialakul a tanuló zenei anyanyelve, mely által hazájához, nemzetéhez értelmileg és érzelmileg egyaránt kötődik. A pedagógus munkájának érdemi szerepe van a gyermek iskolai életében, ennek hatása életre szóló, túlmutat az iskola falain.

Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérezés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A tanuló megismeri a zene mindennapi funkcióját, és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is.

A zenei nevelés Magyarországon a Kodály Zoltán által megalkotott filozófiát követve, tevékenység központú módszer alapján valósul meg.

A magyar zenekultúra évszázados hagyománya, hatalmas magyar dallamkincse, bőséges tartalmat kínál a zenei oktatás minden szintjéhez. Zenei anyanyelvünk, általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok...” (Kodály Zoltán)

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>
1. évf.	2/hét	72	68
2. évf.	2/hét	72	68
3. évf.	2/hét	72	68
4. évf.	2/hét	72	68

Az első négy évfolyamon elsősorban alapképességek és készségek fejlesztése zajlik, ezért a témakörök nem alkotnak zárt egységet és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az alsó tagozaton kiemelt nevelési-oktatási cél, **az éneklés megszerettetése**. A zenei anyanyelv megismerése, elsajátítása és használata segít megalapozni az értékörzést, a tanulók nemzeti identitását. A népdalok tanítása számtalan élethelyzetre ad példát és kínál megoldást. További cél, hogy az aktív éneklés és a zenehallgatás során a tanulók örömteli élményekhez jussanak. Fedezzék fel a zenei alkotás örömet, kifejező éneklésük, hangszeres játékok, ritmikai alkotásaik, saját kis zenei kompozícióik által. Fejlődjön ritmikai készségük, zenei hallásuk, tanuljanak meg alapszinten kottát írni és olvasni. Ismerjenek meg zeneirodalmi alkotásokat, korosztályuknak megfelelő módon. Ehhez kapcsolódik a **koncert-pedagógia**. A tanulók számára biztosítani kell, tanévenként legalább egy közös hangverseny látogatást, mely hozzásegíti őket az élő muzsikálás szépségének megbecsüléséhez.

1-2. évfolyam

Az alapozás időszakát az első félévben **sok játék** és önfelelt **éneklés** jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását. **A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.** Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az **egyenletes lüktetés** érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása. Ugyancsak folyamatos feladat az **osztály hangzásának fejlesztése**, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása. **A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.**

A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen. A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.

A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

Témakör	Kerettantervi ajánlás 1-2. évfolyamra	1. évf.	2. évf.
1. Zeneművek/Énekes anyag	70	35	35
2. Zeneművek/Zenehallgatás	27	13	14
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	13	7	6
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	13	7	6
5. Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	13	6	7
Összes óraszám:	136	68	68

1. évfolyam

Óraszám: 68/év
2/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Kerettantervi óraszám
1.	Zeneművek/Énekes anyag	35
2.	Zeneművek/Zenehallgatás	13
3.	Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
4.	Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
5.	Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
	Évfolyam összesen	68

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zeneművek/Énekes anyag	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
Fejlesztési feladatok	<p>Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés. Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása</p>	

	Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció A kézjel, mint jelrendszer ismerete Szolmizációs kézjelről való éneklés
Énekes anyag	Kapcsolódási pontok
<p>Aki nem lép egyszerre; Budabuda bácsi; Bújj, bújj itt megyek; Bújj, bújj medve; Bújj, bújj zöld ág; Egyenlőre, két kettőre; Egyél libám; Erdő mellett nem jó lakni; Ess, eső, ess; Ég a gyertya, ég; Éliás, Tóbiás; Én kis kertet kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kiskapudat; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp</p> <p><i>Dalok alkalmakra, jeles napokra</i> Szent Gergely doktornak; Szent Mártonnak ünnepén, Szent Miklós a hulló hóban, Télapó itt van (Gyermekdal – Donászy M.); Kirje, kirje; Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Brumm, brumm, Brúnó; Sárdó, gyűj el; Esik eső karikára; Balázs Á. – Nádas Katalin: Fűzzünk, fűzzünk; Már megjöttünk estére (vers: Károlyi Amy); Hová mégy te kis nyulacska?</p> <p><i>Mondókák, kiszámolók</i> Egy – megérett a meggy; Névcsőfolók – pl. Balázs, csípjén meg a darázs; Hüvelykujjam almafa; Lementem a pincébe; Gyerekek, gyerekek, szeretik a peracet</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció. Természeti képek, évszakok, állatok.</p> <p><i>Matematika:</i> számfogalom erősítése.</p> <p><i>Etika/Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély, kezdőhang, záróhang, dallamsor, mondóka, gyermekdal, népdal, népi játék, népszokás, népének, staféta éneklés, kérdés-felelet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zeneművek/zenehallgatás	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;</p> <p>Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;</p> <p>Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;</p> <p>A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;</p> <p>Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;</p>	

	Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban; A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban; A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.
--	--

Zeneművek		Kapcsolódási pontok
Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lánc, lánc, eszterlánc; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcsőfólok- „Ádám kutya ül a hátán”		<i>Etika/Hittan:</i> szabálytudat erősítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Zenei ismeretek/ritmikai fejlesztés	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Mondókák, gyermekdalok éneklése. Életkornak megfelelő ütem- és ritmusérzék, zenei hallás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján ismerkedés a zenei notáció alapjaival; a zene jelrendszerének felismerése kézzelről, betűkottáról és hangjegyről.	
Ismeretek		Kapcsolódási pontok
<p>Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármasságában.</p> <p>Ritmikai elemek, metrum:</p> <p>A mérő és ritmus megkülönböztetése.</p> <p>A tanult dalokból, dalrészletekből, versekből a tanulandó ritmus kiemelése.</p> <p>Ritmikai elemek megnevezése gyakorlónévvvel: tá (negyedérték), titi (nyolcadpár), szün(negyed szünet),</p> <p>Ritmikai elemek jele.</p> <p>Ritmikai elemek értéke (egymáshoz viszonyítva).</p> <p>A hangsúlyos és hangsúlytalan ütemrész megkülönböztetése, ütemmutató, ütemfajták: 2/4</p> <p>Dallami elemek:</p> <p>Tanult dalokból dallamfordulat új hangjának kiemelése, megnevezése szolmizációval: szó-mi-lá</p> <p>A szolmizációs hangok kézjele és betűjele: s-m-l</p> <p>A vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz</p> <p>A szolmizációs hangok helye a vonalrendszerben, a kottakép alapjainak megismertetése. (Hangjegy, hangszár irányának meg-</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> jelek és jelrendszerek ismerete.</p> <p><i>Matematika:</i> Tájékozódás térben, irányok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelek, jelzések értelmezése.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.</p>

figyeltetése.)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettes ütem, záróvonal, ismétlőjel, hangsúlyjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz, hangjegy, hangszár, hangközlépés, hangközugrás

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Zenei ismeretek/hallásfejlesztés	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Éneklési készség, akusztikus tapasztalatok környezetünk zörejeiről, hangjairól, emberi hangokról. Hallás utáni tájékozódás a térben, irány és távolság megnevezése. Első zenehallgatási élmények kisgyermekkorból.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenehallgatásra irányuló teljes figyelem képességének kialakítása az éneklés, az örömteli zenei játékok, a tánc és szabad mozgás improvizációja során. Képességfejlesztés a különböző műfajú, stílusú és karakterű zeneművek befogadásához a rendszeres zenehallgatás által. A hangszínhallás, a többszólamú hallási készség és a formaérzék fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A teljes figyelem kialakításának fejlesztése: táncal és/vagy szabad mozgás improvizációval: leginkább rövid, gyors tempójú, táncos klasszikus zenei részletek meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával); kezdés és befejezés megfigyeltetése, és kifejezése a szabad mozgás elkezdésével és befejezésével;</p> <ul style="list-style-type: none"> – zenei eszközök megfigyeltetésével dinamikai ellentétpárok megkülönböztetése (halk-hangos), fokozatos dinamikai erősödés és halkítás megfigyeltetése és reprodukálása játékos feladatokkal, hirtelen hangerőváltás megfigyelése és reprodukciója; – alapvető tempókülönbségek és tempóváltások megfigyelése, összehasonlítása és reprodukciója. <p>A hangszínhallás és a többszólamú hallás fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – természetünk és környezetünk hangjai, – emberi hangszínek (magas, mély, gyerek, férfi és női hang), – a hangszerek hangszínének megtapasztalása gyakorlati úton, azok megkülönböztetése és azonosítása a hangszer kezelése szerint, – szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar, dalok felismerése különböző hangszerekről. <p>Formaérzék fejlesztése a helyesen tagolt éneklésen és mozgáson keresztül.</p> <p>Absztrakció: a dalok szövegének értelmezése, a dalszövegekhez vagy zeneművekhez kapcsolódó dramatizált előadás (drámajáték, báb), valamint a zene keltette gondolatok vizuális megjelenítése (festés, formázás).</p>		<p><i>Etika/Hittan:</i> türelem, tolerancia.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kezdés, befejezés, hangerő, hangerő változás, tempó, tempóváltás, férfi és női hang, szóló, kórus, hangszer, zenekar, hangszín.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Zenei ismeretek/ zenei írás, olvasás	Órakeret 6 óra
--------------------------------------	---	-------------------

Előzetes tudás	Mondókák, gyermekdalok éneklése. Életkornak megfelelő ütem- és ritmusérzék, zenei hallás.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján, a zene jelrendszerének felismerése kézzelről, betűkottáról és hangjegyről. Hangjegyek kirakása koronggal, majd írásuk vonalrendszerben.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p>A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);</p> <p>A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.</p> <p>A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével;</p> <p>A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével;</p> <p>Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása</p> <p>Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása;</p> <p>A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban.</p>	
Kapcsolódási pontok	
<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> íráskészség fejlesztése.</p> <p><i>Matematika:</i> hangok relációi.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangjegy, vonalrendszer

2. évfolyam

Óraszám: 68/év
2/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Kerettantervi óraszám
1.	Zeneművek/Énekes anyag	35
2.	Zeneművek/Zenehallgatás	14
3.	Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	6
4.	Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6
5.	Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	7
	Évfolyam összesen	68

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zeneművek/énekes anyag	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Az előző évben tanult dalanyag.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés. Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban - emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt - évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció A kézjel, mint jelrendszer ismerete Szolmizációs kézjelről való éneklés</p>	
	Énekes anyag	Kapcsolódási pontok
	<p><i>Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzetek, életképek</i> A gúnárom elveszett; A part alatt; Csillagoknak teremtője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej, vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránym?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltesen, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd meg a tüt; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Kőke-tánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Méz, méz,</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció. Természeti képek, évszakok, állatok. <i>Matematika:</i> számfogalom erősítése.</p>

<p>méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit; Szélről legeljetelek; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács; Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ</p> <p><i>Dalok alkalmakra, jeles napokra</i></p> <p>Hull a pelyhes; Betlehembe, jer, pajtás!; A kis Jézus; Regöljünk, regöljünk; Ma van húsvét napja (Húsvétoló); Állj be, Berci katonának!; Még azt mondják nem illik; Járdányi Pál - Weöres Sándor: Tavaszköszöntő (Sándor napján); Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Orgona ága; Serkenj fel, kegyes nép</p>		<p><i>Etika/Hittan:</i> szabálytudat erősítése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély, kezdőhang, záróhang, dallamsor, mondóka, gyermekdal, népdal, népi játék, népszokás, nép ének, staféta éneklés, kérdés-felelet.,	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zeneművek/Zenehallgatás	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;</p> <p>A zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét;</p> <p>Felismeri a zongora hangját;</p> <p>Felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;</p> <p>Meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;</p> <p>Képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;</p> <p>Képes az érzelmi azonosulásra;</p> <p>Egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;</p> <p>Képes megérteni az zenék üzenetét;</p> <p>Szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.</p>	
Ismeretek		Kapcsolódási pontok
<p>Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Méz, méz, méz – gyermekkar; Hajnóvesztő – gyermekkar; Csillagoknak teremtője – duett; Nagyszalon-tai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermekeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tüt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről; Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojánhéjban; Állatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p> <p><i>Etika/Hittan:</i> egyházi ünnepek, szakrális népszokások</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Zenei ismeretek/ritmikai fejlesztés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Népi mondókák, gyermekjátékok, gyermekversek. Ehhez kapcsolódó nagytести mozgások, hangutánzó dallam és ritmusmotívumok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Koordinált ritmikus mozgás, térérzékelés, egyenletes mérő, tempó változások érzékelése és reprodukciója, metrikus egységek és kisebb formai egységek érzete, játékos feladatok megoldása alap ritmusokkal és hangokkal, a belső hallás fejlesztése.	
Ismeretek		Kapcsolódási pontok
Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában; Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével. Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása Egyenletes lüktetés, mérő Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet 2/4-es ütem Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang – záróhang Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> íráskészség fejlesztése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonat; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Mondókák, gyermekdalok éneklése. Életkornak megfelelő ütem- és ritmusérzék, zenei hallás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján ismerkedés a zenei notáció alapjaival; a zene jelrendszerének felismerése kézzelről, betűkottáról és hangjegyről.	
Ismeretek		Kapcsolódási pontok
A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézzelről		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> jelek és jelrendszerek ismerete. <i>Matematika:</i> Tájékozódás térben, irányok.

<p>történi éneklése; Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelm kifejezésére; A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történi éneklése; kánon éneklésmódjának elsajátítása.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> jelek, jelzések értelmezése.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Zenei ismeretek/ zenei írás, olvasás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Népi mondókák, gyermekjátékok, gyermekversek. Ehhez kapcsolódó nagytesti mozgások, hangutánzó dallam és ritmusmotívumok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; Tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; Képes egyszerű kottában tájékozódni; Megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.	
	Ismeretek	Kapcsolódási pontok
	A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonal, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> íráskészség fejlesztése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hangjegy	

Összegezve

Miután a NAT az 1.-2. évfolyamot egy nevelés-oktatási szakasznak tekinti, a 2. év végre elérendő célok a következők:

Témakörök	Eredmények
Zeneművek/ Énekes anyag	<p>csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; különböző hangerővel tud énekelni;</p> <p>a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;</p> <p>a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;</p> <p>hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;</p> <p>ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat; kézjelről énekel;</p> <p>belső hallása fejlődik.</p> <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;</p> <p>jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;</p> <p>elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;</p> <p>alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;</p> <p>a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;</p> <p>aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.</p>
Ezért a fejlesztési feladatok:	<p>Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése</p> <p>A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés.</p> <p>Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül</p> <p>A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán</p> <p>A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban</p> <p>Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete</p> <p>A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása</p> <p>Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció</p> <p>A kézjel, mint jelrendszer ismerete</p> <p>Szolmizációs kézjelről való éneklés</p>
Zeneművek/ Zenehallgatás	<p>érzékel és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;</p> <p>zenehallgatási élményekkel gazdagodik;</p> <p>megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;</p> <p>képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;</p> <p>megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;</p> <p>a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;</p> <p>a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét;</p> <p>felismeri a zongora hangját;</p> <p>felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;</p>

	<p>meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól; képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;</p> <p>képes az érzelmi azonosulásra;</p> <p>egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;</p> <p>képes megérteni az zenék üzenetét;</p> <p>szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.</p>
Ezért a fejlesztési feladatok	<p>Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;</p> <p>Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;</p> <p>Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;</p> <p>A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;</p> <p>Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;</p> <p>Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;</p> <p>A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;</p> <p>A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.</p>
Zenei ismeretek/ Ritmikai fejl.	<p>érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát;</p> <p>megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;</p> <p>a testét hangszerként is használja;</p> <p>egyszerű ritmushangszereket használ.</p> <p>érezkeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben</p> <p>érezkeli az ütemhangsúlyt;</p> <p>tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;</p> <p>felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;</p> <p>mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.</p>
Ezért s fejlesztési feladatok	<p>Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben</p> <p>Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója</p> <p>Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére <p>Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában;</p> <p>Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével.</p> <p>Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása</p>

	<p>Egyenletes lüktetés, mérő Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet 2/4-es ütem Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang – záróhang Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon</p>
<p>Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés</p>	<p>érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között; rövid dallamsorokat rögtönöz; örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban. A témakör tanulása eredményeként a tanuló: megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait; a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja; a fenti hangkészletben különböző gyakorlati formákban használja, belső hallása fejlődik; megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően; különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.</p>
<p>Ezért a fejlesztési feladatok</p>	<p>A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére; A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; Kánon éneklésmódjának elsajátítása.</p>
<p>Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás</p>	<p>Megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; Kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; Érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; Képes egyszerű kottában tájékozódni; Megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.</p>

<p>Ezért a fejlesztési feladatok</p>	<p>A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban.</p>
<p>Minimumszint</p>	<ul style="list-style-type: none"> - csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangj sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel - a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; - emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt - megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet - szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket - egyszerű ritmushangszereket használ. - tapsolja a dalok, mondókák ritmusát; - a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekl, kézjelekkel mutatja; - tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; - tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;

3–4. évfolyam

A harmadik és negyedik évfolyamokon fő feladat az előzőekben megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.

A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.

A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvaráció, osztinató). A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás) és saját készítésű hangzó eszközökkel reprodukálják.

A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.

A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.

A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.

Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Kerettantervi ajánlás 3-4. évfolyamra	Helyi tanterv óraszámok 3. évfolyamra	Helyi tanterv óraszámok 4. évfolyamra
Zeneművek/Énekes anyag	70	35	35
Zeneművek/Zenehallgatás	27	14	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	13	7	6
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	13	6	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	13	6	7
Összes óraszám:	136	68	68

3. évfolyam

Óraszám: 68/év
2/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Kerettantervi óraszám
1.	Zeneművek/Énekes anyag	35
2.	Zeneművek/Zenehallgatás	14
3.	Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
4.	Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6
5.	Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
	Évfolyam összesen	68

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zeneművek/Énekes anyag	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Magyar népdalok hallás utáni megtanulása; A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció; A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzikumban és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra; Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével; Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra; Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése; Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben; Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ; Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt írjuk közös megegyezéssel; A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.</p>	

Énekes anyag		Kapcsolódási pontok
<p><i>Életképek</i> Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském</p> <p><i>Párosítók---</i> ><i>Leányok, legények</i> Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom</p> <p><i>Táncnóták- →Táncos dalok</i> Erdőjáróznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják</p> <p><i>Tréfás dalok</i> A faragószék nótája; Egy kis kertet keríték – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről lejeljettek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony</p> <p><i>„Mesés” dalok</i> Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ</p> <p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i> Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzs: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágyúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Etika/Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház	
Tematikai egység/Fejlesztési cél	2. Zeneművek/Zenehallgatás	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban; Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában; Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében; Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben; A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül; Zenei befogadói készség fejlődése; Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással; A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása; A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése; Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.</p>	
	<p>Zeneművek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>. Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABBA forma; duett; szólóének (dal)</p>	
<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés</p>	<p>Órakeret 7 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézzelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismerje a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;</p> <p>Ismerje a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;</p> <p>Megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;</p> <p>Felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;</p> <p>Ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;</p> <p>Egyszerű ritmussorokat rögtönöz.</p>	
Ismeretek		Kapcsolódási pontok
<p>Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben;</p> <p>Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése;</p> <p>Ritmikai többszámolás alkalmazása ritmuskánonokkal;</p> <p>Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz <p>Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő Eszközök, és ritmushangszerek segítségével; szinkópa, nyújtott és éles ritmus; egyedül álló nyolcad és szünete. Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; 3/4 és 4/4 –es ütemfajta.</p>		<p><i>Matematika:</i> halmozatok, számsorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p>
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	<p>A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;</p> <p>Megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;</p> <p>A tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;</p> <p>Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;</p> <p>A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;</p> <p>Kánonok éneklése, gyakorlása;</p> <p>A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése;</p> <p>Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére;</p> <p>A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal;</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.</p> <p><i>Matematika:</i> elemző képesség fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei élmények vizuális megjelenítése.</p> <p>Kreativitás, manuális kész-</p>

fá és ti hangok - hétfokú hangsor; A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; A violinkulcs.		ség fejlesztése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek lejegyzése tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; Kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; Érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);</p> <p>A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;</p> <p>A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;</p> <p>A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;</p> <p>A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <p>Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <p>Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;</p> <p>A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;</p> <p>Violinkulcs írása;</p> <p>Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása;</p> <p>Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása;</p> <p>Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása;</p> <p>A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása;</p> <p>Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában;</p> <p>A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás, olvasás</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok, számsorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A korábbiak elmélyítése	

Minimumszint	<ul style="list-style-type: none"> - magyar népdalok hallás utáni megtanulása; - a tanult dalok tiszta intonációjára való törekvés, az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció; - a tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, tánczázi zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra; - legalább 30 gyermekjáték, dal, népdal ismerete - a dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; a közös játékokban való részvétel - a zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; - a zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése - ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket - a tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; - rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, tanítói segítséggel - kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat - felismerő kottaolvasás tanítói segítséggel, a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése
---------------------	--

4. évfolyam

Óraszám: 68/év
2/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Kerettantervi óraszám
1.	Zeneművek/Énekes anyag	35
2.	Zeneművek/Zenehallgatás	13
3.	Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	6
4.	Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
5.	Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	7
	Évfolyam összesen	68

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zeneművek/ Énekes anyag		Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;</p> <p>Különböző dinamikai szinteken tud énekelni;</p> <p>A zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;</p> <p>A tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;</p> <p>Hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;</p> <p>Hangterjedelme túllép az oktávon.</p>		
	Énekes anyag	Kapcsolódási pontok	
	<p><i>Életképek</i> A juhásznak; Badaacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, Pásztor-ember vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám</p> <p><i>Párosítók- Leányok, legények</i> Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi</p> <p><i>Állatos dalok</i> A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacsa fürdik</p> <p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i> Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza?, Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdsnek jeles napján</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció, népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása.</p> <p><i>Etika/Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgy-kultúra jellemző példáinak ismerete.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zeneművek/Zenehallgatás		Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Zenehallgatási élményekkel gazdagodik; További zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra; Népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel; Megismerkedik a zenében alkalmazható humorral; Ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által; Megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet; Megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
Zenehallgatás	Kapcsolódási pontok
<p>Erkel Ferenc: Himnusz Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat) Kodály Zoltán: Hány János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villó – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdsnek) Bartók Béla: Gyermeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök) Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar Clément Janequin: A madarak éneke W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni) Rossini: Macska – duett Prokofjev: Péter és a farkas - részletek Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondat-szerkezetek - kérdés és felelet.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABBA forma; duett; szólóének (dal)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai elemek felismerés és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel; Ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát; Megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; Felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus; Ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; Egyszerű ritmussorokat rögtönöz.</p>	
Ismeretek	Kapcsolódási pontok	
<p>Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás);</p>	<p><i>Matematika:</i> halmazok, számsorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p>	

<p>a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz <p>Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével;</p> <p>szinkópa, nyújtott és éles ritmus; egyedül álló nyolcad és szünete; egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szinkópa; zenei hangsúly; nyújtott és éles ritmus; páratlan lüktetés</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés</p>	<p>Órakeret 7 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Megismeri, éneklí és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat; Megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket; A tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; Kánonok éneklése, gyakorlása; A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal; fá és ti hangok - hétfokú hangsor; A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; A violinkulcs.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memóriafejlesztés, hangszín, hangerő., dramatizált előadás</p> <p><i>Matematika:</i> elemző képesség fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei élmények vizuális megjelenítése. Kreativitás, manuális készség fejlesztése</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hét-fokú hangsor; violinkulcs
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek lejegyzése tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; Tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában; megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni; a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat; pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja; helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával; A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével; A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével; A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére; Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére; Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; Violinkulcs írása; Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása; Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása; Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában; A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.</p> <p><i>Etika/Hittan:</i> egyházi ünnepek, szakrális népszokások, zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei tartalmak vizuális megjelenítése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A korábbiak elmélyítése	

Összegezve

Miután a NAT az 3.-4. évfolyamot egy nevelés-oktatási szakasznak tekinti, a 4. év végre elérendő célok a következők:

<p>Zeneművek/ Énekes anyag</p>	<p>Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; Különböző dinamikai szinteken tud énekelni; A zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; A tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; Hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével; Hangterjedelme túllép az oktávon. Emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt; Emlékezetből énekli a Himnuszt; Ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat; Előadói készsége tovább fejlődik; Aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein; A gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük; Érzékeli a lineáris és a vertikális történéseket a zenében.</p>
<p>Ezért a fejlesztési feladatok</p>	<p>Magyar népdalok hallás utáni megtanulása; A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció; A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzikumban és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra; Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkíséretes előadások segítségével; Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra; Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése; Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben; Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ; Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt írtuk közös megegyezéssel; A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.</p>
<p>Zeneművek/ Zenehallgatás</p>	<p>Zenehallgatási élményekkel gazdagodik; További zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;</p>

	<p>Népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel; Megismerkedik a zenében alkalmazható humorral; Ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által; Megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet; Megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita); Meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől; Megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól; Képzetele és kreatív gondolkodása fejlődik; Képes az érzelmi azonosulásra; Egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni; Kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.</p>
Ezért a fejlesztési feladatok	<p>A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban; Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában; Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében; Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben; A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül; Zenei befogadói készség fejlődése; Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással; A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása; A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése; Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.</p>
Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	<p>Felismeri a páros és a páratlan lüktetést; Az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti; Aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban. Ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel; Ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát; Megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; Felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus; Ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; Egyszerű ritmussorokat rögtönöz.</p>

<p>Ezért a fejlesztési feladatok</p>	<p>Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz <p>Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; szinkópa, nyújtott és éles ritmus; egyedül álló nyolcad és szünete; egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; 3/4 és 4/4 –es ütemfajta.</p>
<p>Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés</p>	<p>Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; Különböző dinamikai szinteken tud énekelni; A zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;</p> <ul style="list-style-type: none"> – énekel a pentaton hangsorban; – énekel a hétfokú hangsorban; – a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva. – megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat; – megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.
<p>Ezért a fejlesztési feladatok</p>	<p>A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; Kánonok éneklése, gyakorlása; A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő</p>

	<p>eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére;</p> <p>A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal; fá és ti hangok - hétfokú hangsor;</p> <p>A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése;</p> <p>Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben;</p> <p>A violinkulcs.</p>
Zenei ismeretek/ Zenei írás-olvasás	<p>Megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;</p> <p>Kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;</p> <p>Érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.</p> <p>Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;</p> <p>Tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;</p> <p>Elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;</p> <p>Megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni; – a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat; – pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja; – helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.
Ezért a fejlesztési feladatok	<p>A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);</p> <p>A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;</p> <p>A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;</p> <p>A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;</p> <p>A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <p>Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <p>Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;</p> <p>A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;</p> <p>Violinkulcs írása;</p> <p>Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása;</p>

	<p>Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; A 3/4 és 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása; – Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában; A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.</p>
Minimumszint	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; - a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; - a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; - emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt; - emlékezetből éneklí a Himnuszot; - aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein; - megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól - ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; - tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; - tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; - a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat; - felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után, tanítói segítséggel